

С Т А Н О В И Щ Е

във връзка със защита на дисертация
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка
(социално дело)“

Автор на становището: доц. д-р Жельо Стойчев Христозов – ВУЗФ, София

Настоящото становище е изготвено въз основа на Заповед на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, с което съм определен за външен член на научното жури във връзка с дисертационния труд „Възможности за усъвършенстване на пенсионноосигурителната защита на учителите в България“ с автор Мартин Емилов Маринов и научен ръководител доц. д-р Венцислав Василев, за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (социално дело)“.

Като член на научното жури получих достъп до всички документи и материали по защитата, които са оформени грижливо и дават възможност за обективна и пълна оценка на дисертационния труд в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му и Правилника за прилагане на ЗРАС в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Предмет на научното изследване е пенсионноосигурителната защита на учителите в Р. България. Обема на дисертационния труд е 180 (сто и осемдесет) страници и съдържа: въведение, три глави, заключение, декларация за оригиналност и достоверност, списък на цитираната и използвана литература, приложения. Използвани и цитирани общо 108 източника, от които: 26 български литературни източника, един чуждестранни литературен източник, 37 нормативни източника и 116 интернет източника. Приложението са 2 с общ обем от 2 страници. Структурата, която предлага докторант Мартин Маринов, следва логиката на изследвания проблем.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертационния труд проблем

Представената дисертация е актуална със спецификата на изследваната проблематика, съдържанието си и приложените изследователски подходи, методи и направления. Тя обективно и реално представя качествата,

уменията и възможностите на докторанта като изследовател, аналитик и професионалист в конкретната област на науката и знанието.

Дисертацията е ориентирана и апробирана чрез реални данни и индикатори, валидни за българската практика. В нейното съдържание могат да се намерят проблемни области, формулировки и други съществени въпроси, както и възможни отговори, авторови становища, варианти и пътища за тяхното решаване и евентуалните ограничения в това отношение.

Представеният дисертационен труд е посветен, на актуален и слабо дискутиран проблем, свързан с възможностите за усъвършенстване на пенсионноосигурителната защита на учителите в България.

Във въведението на дисертацията ясно са очертани обектът, предметът, целите и задачите. Ясно формулирана е и изследователската теза, която се отстоява и защитава успешно в работата, а именно, че: „*традиционната подход, прилаган в пенсионното осигуряване при организацията на пенсионноосигурителната защита на учителите в България, при условията на пазарно недооценяване на учителския труд, трансформира продължителността на упражняваната трудова дейност и получаваните трудови доходи в пенсии в размер, отчасти съобразен с участието в Учителския фонд и несъответстващ на ролята, приноса и значимостта на учителската професия в процеса на формиране на трудовия потенциал, човешкия капитал и цялостното икономическо развитие на обществото*“.

2. Мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд

Представената дисертация има подчертана приложна значимост, базирана на авторовите изследвания в разгледаната област. Структурата на работата е позволила на докторанта да развие теоретичните, методологичните и практико - приложните трактовки в логически обвързана последователност и разбираемост.

Дисертационният труд се характеризира със задълбоченост, комплексност, високо ниво на познаване на материята и научна логика в представянето на изследователските резултати, Коректно адаптирана съществуващите методологии. Адекватната емпирична аргументация защитава тезата и предлаганите решения относно усъвършенстването на пенсионноосигурителната защита на учителите в България.

Дисертационния труд е лесно използваем от теорията и приложим в практиката.

3. Мнение до колко авторефератът отразява точно и пълно труда

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд, като съдържа необходимата информация и акценти от проведеното научно изследване. Коректно са представени приносните моменти, основните изводи и съдържанието на дисертацията.

III. Научни и научно приложни приноси на дисертационния труд

В дисертационен труд могат да се откроят следните научни и научно-приложни приноси, а именно:

➤ Ясното очертаване на учителската професия в процеса на формиране на човешкия капитал и приноса на учителския труд за постигане на социално-икономическото развитие на обществото.

➤ Проведеното изследване на особеностите на пенсионноосигурителната защита на учителите и възможностите за проявление на пенсионното осигуряване като социално – икономически коректив на пазарното недооценяване на учителския труд.

➤ Извършеният подробен хронологически преглед на промените в нормативната база регламентираща пенсионното осигуряване на учителите в България – от първият приет Закон за пенсийте на учителите (1888 г.) до съвременния Кодекс за социално осигуряване с неговите последни изменения (2017 г.).

➤ Извършеното проучване на организационните и финансови особености и специфика на пенсионното осигуряване на учителите, като елемент от пенсионноосигурителната система на страната.

➤ Дадената оценка за значимостта на учителската професия и приноса на учителския труд за социално икономическото развитие на обществото.

➤ Направената диагностика на пенсионноосигурителната защита на учителите в България и дадените на тази база аргументирани предложения за обвързване на размера на учителските пенсии за осигурителен стаж и възраст с приноса на труда на учителите за постигане на социално – икономическо развитие на обществото, както и поставяне на размера на плащанията от Учителския пенсионен фонд в зависимост от персоналния осигурителен принос.

Считам, че така формулираните и представени приноси имат съществена значимост за науката и практиката. Намирам, че те допринасят за генерирането на нови идеи и за практическа приложимост в сферата на социалното осигуряване и могат да се характеризират като развитие на теорията и практиката в тази област.

IV. Критични бележки и въпроси по дисертационния труд

След обстойното ми запознаване с представения дисертационен труд не установих наличието на сериозни пропуски, неточности или противоречия. Може би някои постановки по изследваната проблематика не съвпадат с моите съвпадащи съвпадания, но това са лични интерпретации на докторанта и те могат да бъдат защитени от него. Затова считам, че те не оказват влияние върху цялостната ми положителна оценка и не омаловажават научните постижения на докторант Мартин Маринов. Бележките ми имат по-скоро насочващ и препоръчителен характер за бъдещите му изследвания:

➤ На места намирам реализирано голямото желание на докторанта да ни поднесе колкото е възможно по-богато съдържание, което води до разпиляване в не винаги подходящи детайли.

➤ В теоретичната част на работата са цитирани буквално мненията и класификациите дадени от различни автори, които считам, че могат да бъдат синтезирани, групирани или преразказани от докторанта. Така остава разводнено неговото лично присъствие, мнение и становище

➤ В цялата дисертация се наблюдава цитиране на използваната литература и автори не по общовъзприетият стандарт на цитиране, а в скоби, като на много места дори не е посочено заглавието на труда и страницата, от който е цитиран текста. Това прави невъзможно справка с оригиналния текст и затруднява четящия при проявен интерес по материала от негова страна. За в бъдеще да се избягва подобен род цитирания!

➤ Считам, че данните в представените графики биха могли да се експлоатират още по задълбочено от докторанта. На места в анализа липсва излагането на причините за динамиката в изследваните величини. Един анализ е анализ тогава, когато се излагат причините за измененията в изследваните величини.

➤ Докторантът по-смело и по-ясно да открява и да излага личните си приноси, както и собствени научни позиции и предложения, които отправя към практиката, без да се притеснява от авторитета на учените или практиците, с които би влязъл в полемика.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният за защита дисертационен труд на докторант Мартин Marinov представлява авторски научен текст, съдържащ достатъчен набор от анализи, приносни моменти и авторови изводи, доказващи научните и интерпретативни възможности на автора.

Докторантът е приложил към дисертационния труд общо пет публикации – три статии и два доклада, публикувани в реферирани сборници. Представените публикации отразяват части от дисертационния труд и му осигуряват публичност.

На база посочените положителни резултати, както и характера на критичните бележки в качеството им на препоръки в процеса на бъдещата научно – изследователска дейност, предлагам почитаемото научно жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Мартин Marinov по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (социално дело)“.

София
14.03.2018 г.

Изготвил становището:.....
/доц. д-р Жельо Христозов/